

**Onderzoeksprogramma
2013
Rekenkamer Venlo**

REKENKAMERCOMMISSIE

steller A.J. Holman
doorkiesnummer 077-359 6341
datum maart2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Inventarisatie
3. Selectie
4. Prioriteitenstelling
5. Programma 2013
6. Nazorgonderzoeken
7. Tijdsvolgorde

1. Inleiding

De rekenkamercommissie (hierna: rekenkamer) stelde in het verleden gewoonlijk een tweejaarlijks onderzoeksprogramma op. Voor u ligt het programma voor 2013. In het kader van de nieuwe werkwijze van de rekenkamer, waarbij wij meer willen aansluiten op de actualiteit, is gekozen voor een korter programma voor één jaar. Tevens kiest de rekenkamer in de onderzoeksaanpak steeds meer korte “Quick Scans” waardoor in een jaar meer onderwerpen aan bod kunnen komen. De wijze waarop dit programma tot stand is gekomen en de selectie van onderwerpen komen in deze notitie aan de orde.

Met dit onderzoeksprogramma maakt de rekenkamer zichtbaar welke concrete plannen zij voor 2013 heeft en waar haar prioriteiten liggen. Daarnaast dient het onderzoeksprogramma als sturingsmiddel voor de opzet en planning van onze onderzoeken. In de jaarlijks (verplicht) uit te brengen jaarverslagen leggen wij verantwoording af over de realisatie van onze plannen.

Wij willen de kanttekening plaatsen dat het onderhavige programma een plan is. Hiermee doelen wij op de permanente mogelijkheid voor zowel de raad (gezamenlijke raadsfracties maar ook individuele raadsleden) als voor de inwoners van de gemeente om verzoeken en suggesties voor onderzoek bij de rekenkamer in te dienen. Daarom is flexibiliteit ten aanzien van het onderhavige programma op zijn plaats.

2. Inventarisatie

De verordening op de gemeentelijke rekenkamerfunctie schrijft voor dat wij periodiek de gemeenteraad verzoeken om onderwerpen aan te dragen (artikel 8, lid 3).

Voor de samenstelling van de onderwerpenportefeuille hebben wij een intensief inventarisatietraject gevolgd.

De suggesties voor onderzoek van de gemeenteraad hebben wij gepolst door alle raadsfracties afzonderlijk te bezoeken. In deze fractiebezoeken hebben wij op interactieve wijze van gedachten gewisseld over onderwerpen die bij de fractie ‘leven’. Tevens hebben wij de nieuwe werkwijze van de rekenkamer besproken, die goed bevalt bij de fracties, en waar wij derhalve ook mee doorgaan.

De externe leden en secretaris/onderzoeker van de rekenkamer hebben in december 2012 de fractiebezoeken afgelegd. Deze sessies hebben voor de rekenkamer een schat aan informatie opgeleverd. De fracties hebben een diversiteit aan onderwerpen benoemd: in totaal 25 verschillende onderwerpen. Door de directe communicatie was het goed mogelijk om de achtergrond en aanleiding van vraagstellingen te achterhalen. Uit de reacties van de verschillende fractieleden maken wij op dat de raadsfracties deze werkwijze op prijs stellen.

3. Selectie

Beschikbare onderzoekscapaciteit

De inventarisatie van ideeën heeft uiteraard meer onderwerpen opgeleverd dan de rekenkamer met de beschikbare capaciteit kan uitvoeren. Op basis van ervaringsgegevens heeft de ambtelijk secretaris/onderzoeker ongeveer 750 uur per jaar ter beschikking om daadwerkelijk onderzoekswerk te verrichten (naast adviserende en ondersteunende taken). Tevens is uit ervaring gebleken dat een relatief 'groot' doelmatigheid- en doeltreffendheid-onderzoek naar een gemeentelijk beleidsterrein ongeveer 350 à 450 uur onderzoekswerk omvat. De wat 'kleinere' onderzoeken, zoals het onderzoek naar de jaarstukken en nazorgonderzoek, vergen gemiddeld zo'n 100 uur. Met onze nieuwe aanpak streven wij naar een relatief korte duur van onderzoeken (100 tot 200 uur) zodat onze ambitie is om een vier á vijftal onderzoeken per jaar te doen. Er moeten dus keuzes worden gemaakt.

Ten behoeve van een neutrale afweging om onderwerpen te selecteren voor onderzoek hanteert de rekenkamer enkele richtinggevende criteria. Deze criteria zijn:

- financieel belang;
- maatschappelijk belang;
- mate van twijfel over het functioneren van de uitvoering;
- mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid;
- leereffect voor de toekomst;
- mate van geschiktheid voor rekenkameronderzoek.

4. Prioriteitenstelling

In de vergadering van de rekenkamer van december 2012 en januari 2013 zijn de geïnventariseerde onderwerpen besproken. De rekenkamer heeft de volgende zaken geconstateerd:

- In praktisch alle fracties kwam de vraag naar voren om een majeur ruimtelijk of infrastructureel project door te lichten op doelmatigheid en effectiviteit.
- Een onderzoek naar de ontwikkeling van woonlasten in Venlo wordt ook door de meeste fracties genoemd. De rekenkamer is middels een motie van de raad ook opgeroepen om hier onderzoek naar te doen
- Bij veel fracties is er behoefte om meer inzicht te krijgen in het instrumentarium van de Planning en Control cyclus- Aan welke knoppen kan de raad nu wel en niet draaien? Welke ruimte zit er in de begroting?
- Het idee van de rekenkamer om meer zaken ook regionaal op te pakken wordt breed ondersteund door de fracties (regio Noord –Limburg)

Op basis van deze besluiten is een shortlist opgesteld. Bij de samenstelling hiervan is tevens rekening gehouden met de volgende aspecten:

- diversiteit naar beleidsterrein;
- mate van bruikbaarheid voor de raad en
- juiste timing.

5. Programma 2013

Uiteindelijk heeft de rekenkamer ervoor gekozen om de volgende onderwerpen op te nemen in het programma voor 2013:

- afronding onderzoek wijkgericht werken
- één majeur ruimtelijk project. Gekozen is door de rekenkamer in de vergadering van januari voor de ontwikkeling van de Maaspoort

De onderzoeksvragen hierbij zijn :

- o Wat zijn de toekomstige exploitatierisico's voor de gemeente?
- o zijn de beoogde doelen gehaald? (doeltreffendheid)
- o zijn de middelen effectief en efficiënt besteed? (doelmatigheid)
- effecten woonlastenbeleid:
 - o de effecten van het woonlastenbeleid van de afgelopen drie jaar
 - o de financiële consequenties voor de burgers
 - o aanbevelingen met betrekking tot alternatieven (benchmark)
- het P&C instrumentarium voor de raad:
 - o Hoe worden cijfers meer inzichtelijk voor de raad?
 - o maak inzichtelijk welke knoppen er zijn waar de raad wel of niet aan kan draaien

Bij dit onderwerp wordt aangetekend , dat ook een raads werkgroep bezig is met de ontwikkeling van het P&C instrumentarium. De rekenkamer zal er attent op zijn dat er geen doublures op dit onderwerp gaan optreden, en de aanpak te zijner tijd afstemmen met de werkgroep.

- een thema in het kader van de regio Venlo (regionaal onderzoek)
 - o het onderwerp dient bepaald te worden in samenspraak met de rekenkamers van de gemeenten in de Regio Venlo

Wij zijn van mening dat met deze onderzoeken het belang van de burger in belangrijke mate vertegenwoordigd is. Verder is met deze keuze een spreiding over de beleidsterreinen gerealiseerd.

Momenteel (11 maart 2013) heeft de rekenkamer van de gezamenlijke fractievoorzitters een verzoek gekregen de grondtransactie rondom de bioscoop Picardie op korte termijn te gaan onderzoeken. Aan dit verzoek zal voorrang worden verleend in het kader van de hiervoor geschetste flexibiliteit.

6. Nazorgonderzoeken

Om de effectiviteit van onze onderzoeken te bevorderen voeren wij met enige regelmaat nazorgonderzoek uit. Wij streven er naar om enkele nazorgonderzoeken in 2014 uit te gaan voeren.

7. Tijdsvolgorde

De globale tijdsplanning van deze onderzoeken is als volgt:

- afronding onderzoek wijkgericht werken (1e kwartaal)

- grondtransactie rondom de bioscoop Picardie (af te ronden voor het zomerreces)
- effecten woonlastenbeleid (1e halfjaar)
- het P&C instrumentarium voor de raad (afhankelijk van verschijningsdatum en behandeling in raad kadernota en begroting, 2 e en 3 e kwartaal)
- één majeur ruimtelijk project (2e halfjaar)
- een thema in het kader van de regio Venlo (regionaal onderzoek, planning in overleg)

Bijlage: Inventarisatie onderwerpen raadsfracties**December 2012**

Onderwerp	Beknopte toelichting	Beleidsveld / afdeling
P&C cyclus, begroting	Advies over wat je zou moeten veranderen aan het stelsel van de begroting om cijfers meer inzichtelijk te maken voor de raad. Met name om inzicht te krijgen in mogelijkheden, aan welke knoppen kun je wel en niet draaien?	Bedrijfsvoering
Kadernota/ Begroting	Vraag naar duidelijkheid in de begroting: wat zijn effecten van bezuinigingen: een format voor toelichting van kadernota (globaal) naar begroting (exact)	Bedrijfsvoering
Koninginneplein/ Stationsplein	Met name de aanleg van de tunnel: onderzoek naar doelmatigheid en verantwoording. Het gevoel bestaat dat de raad te weinig is meegenomen in deze operatie: niet bijgepraat over de voortgang, waar zijn de aanbestedingsvoordelen gebleven en verwerkt, effect op GVVP	Ruimtelijke Ontwikkeling
Grote Projecten	Rapportage grote projecten/ nazorgonderzoek over de aanbevelingen van de rekenkamer (opnieuw)	Ontwikkelbedrijf Ruimtelijke Ontwikkeling
P&C cyclus	Naar aanleiding van de aanbevelingen auditcommissie: de quick en dirty vervanging 4 x per jaar als vervanging voor de prorap 1 en 2 (uit tijdsgebrek..) welke aanbevelingen met betrekking tot de systematiek kan de rekenkamer meegeven?	Bedrijfsvoering
Vergelijking ambtelijk personeelsbestand met andere gemeenten	Vergelijking op gemeentefunctie/product Benchmark Uitbesteden versus inbesteden (mede in het kader van het afschaffen BTW compensatiefonds	Bedrijfsvoering
Decentralisatie rijkstaken naar gemeenten	Blijf de decentralisatie maatschappelijk domein volgen	Maatschappelijke Ontwikkeling
Subsidiebeleid	Effectiviteit: worden beoogde maatschappelijke doelen bemeten en gehaald Als rekenkamer wel zelf een subsidieonderwerp bepalen (het veld is erg	Maatschappelijke Ontwikkeling

Onderwerp	Beknopte toelichting	Beleidsveld / afdeling
	breed)	
Bezuinigingen	Effecten gemeentelijk bezuinigingen op het maatschappelijk domein van de afgelopen 3 jaar: welke risico's brengt dit mee? Onderzoeksdoel is het proces inzichtelijker te krijgen.	Maatschappelijke Ontwikkeling
Veiligheidsregio	De veranderingen in de Veiligheidsregio : welke risico's brengt dit met zich mee? (bijv centralisering meldkamer in Limburg)	Veiligheid en Handhaving
Gemeenschap-pelijke regelingen	Bovengemeentelijke regelingen (GR, regio etc.) hoe hard/strikt worden regelingen toegepast.	
Effecten woonlastenbeleid:	de effecten van het woonlastenbeleid van de afgelopen drie jaar, de financiële consequenties voor de burgers en aanbevelingen met betrekking tot alternatieven (Benchmark vergelijkbare gemeenten) Samenhang OZB, rioolheffing en afvalstoffen heffingen (kostendekkendheid)	Gebouwde omgeving
Kazernekwartier/ MFC	raad voldoende aan zet geweest? Verdere ontwikkeling op risico's? Hoe is de business case tot stand gekomen	Ontwikkelbedrijf
Maasboulevard	Evaluatie ruimtelijk, financieel; Zijn de beoogde doelen gehaald?	Ontwikkelbedrijf
Toeristenbelasting	Systematiek van heffing Benchmark Doelmatigheid/effectiviteit van beleid	Gebouwde omgeving
Accommodatie-beleid	heel divers punt, accommodaties zijn in handen van de gemeente of stichtingen. Veel accommodaties kunnen moeilijk het hoofd boven water houden. Er komt van bestuurszijde een visie op de toekomst Wat zijn de financiële risico's voor de begroting? (Genoemd wordt 500.000 aan oninbare huren)	
Floriade	Procesgang, control, verantwoording raden, Regio	Regionaal punt
Bouwleges	De opbrengsten bouwleges zijn sinds 2008 aan het dalen, met als gevolg dat de legeskosten stijgen. Vragen over kosten, snelheid van aanpassen kostenstructuur (kostendekkendheid) kostprijs versus	Gebouwde omgeving

Onderwerp	Beknopte toelichting	Beleidsveld / afdeling
	normkostenafrekening	
Vergunningverlening	Termijnen, snelheid van afhandeling	
Exploitatie Poppodium en Maaspoort	voorbeeld raadsbesluit om 300.000 uit de kosten exploitatie middenzaal te strepen, hoe haalbaar is dit gebleken??	Economische zaken
Parkeerbeleid	Doelmatigheid parkeerbeleid Investerings versus rendement Zelf doen versus uitbesteden	Gebouwde omgeving
Rechtmatigheid van geldstromen van representatie	Hoe worden budgetten bepaald en verantwoord Wie beslist Vermenging met projectgelden	
Kosteneffectiviteit van invoering Wabo	de Wabo zou administratieve lastenverlichting hebben moeten opleveren; is dit gelukt?	Gebouwde omgeving
Doelmatigheid/rechtmatigheid subsidieverstrekking	Verwevenheid met staatssteun	
Armoedebeleid	Wat is er terechtgekomen van de aanbevelingen die raadsbreed werden gesteund uit 2006? Effectiviteit?	Maatschappelijke Ontwikkeling